

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling

Udvalget for Videnskab og Teknologi
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Hermed fremsendes svar på alm. del – spørgsmål nr. 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213 og 214 stillet af Udvalget for Videnskab og Teknologi den 9. september 2008.

7. oktober 2008

Med venlig hilsen

Helge Sander

**Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling**

Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Dok nr. 703815
Side 1/1

Alm. del – spørgsmål nr. 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213 og 214 stillet af Udvalget for Videnskab og Teknologi den 9. september 2008 til ministeren for videnskab, teknologi og udvikling

Spørgsmål 207

Ministerens bedes oplyse i forlængelse af forsiden på Forskerforum 215-216, om det er foreneligt med posten som rektor på DTU, at rektor på den ene side som bestyrelsesmedlem i AP Møller skal arbejde for at maksimere olie-indtjeningen for dette firma og på den anden side skal være rektor for en offentlig forskningsinstitution, som skal forske i vedvarende energi og i udfasning af olie og som fx skal være uafhængig ved vurdering af samarbejdspartnere, jf. rektors opgave i universitetslovens 14, stk. 8.

Svar

Som led i drøftelserne om universiteternes frihedsgrader er kompetencen til at vurdere universitetsledernes bibeskæftigelse overdraget til universitetsledelsen.

Det er således universitetsbestyrelsens ansvar at sikre, at reglerne på området overholdes, herunder tjenestemandens § 17 om tjenestemænds bibeskæftigelse, der på ulovbestemt grundlag også gælder for offentligt ansatte, der ikke er tjenestemænd. Bestyrelsen skal ved anvendelsen af denne regel blandt andet også sikre, at der ikke ved rektors bibeskæftigelse kan opstå habilitetsmæssige problemer, der kan svække universitetets omdømme.

Jeg har tillid til, at universiteternes bestyrelser kender ovennævnte regelsæt og holder sig det for øje i forbindelse med rektorernes varetagelse af hverv uden for universiteterne.

Spørgsmål 208

Videnskabsministeren bedes oplyse, om det er korrekt, at DMU ikke kan sige nej til at udføre en pålagt myndighedsopgave, fordi den er en del af DMUs kontrakt med Fødevareministeriet og Miljøministeriet, jf. Forskerforum 217 "Journalist: DMU bøjede sig for politisk pres"

Svar

Som angivet i universitetsloven er det en forudsætning for, at et universitet kan påtage sig opgaver efter § 2, stk. 4, at der foreligger en aftale herom mellem universitetet og den pågældende ressortminister.

Det er frivilligt for et universitet at indgå en aftale om forskningsbaseret myndighedsbetjening.

I det omfang Aarhus Universitet har indgået en aftale med Fødevareministeriet og Miljøministeriet om myndighedsbetjening gennem Danmarks

**Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling**

Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Dok nr. 703815
Side 1/1

Miljøundersøgelser, er Danmarks Miljøundersøgelser naturligvis forpligtet til at leve op til denne aftale.

Spørgsmål 209

Ministeren bedes oplyse, om han finder det i overensstemmelse med en sektorforskningsinstitutions forskningsfrihed, jf. universitetsloven, at institutionen ikke kan sige nej til at udføre en myndighedsopgave.

Svar

Jeg forstår spørgsmålet sådan, at der konkret tænkes på Danmarks Miljøundersøgelser.

Danmarks Miljøundersøgelser er ikke en sektorforskningsinstitution, men en del af Aarhus Universitet.

Som en del af Aarhus Universitet er Danmarks Miljøundersøgelser beskyttet af § 2, stk. 2 i universitetsloven, som anfører, at universitetet har forskningsfrihed og skal værne om denne og om videnskabetik. Det forhold, at universiteter varetager forskningsbaseret myndighedsbetjening, medfører ikke ændringer i forskningsfriheden.

Danmarks Miljøundersøgelser er forpligtet til at udføre myndighedsopgaver i to situationer:

A. Såfremt der er indgået en frivillig aftale mellem fagministeriet og universitet om forskningsbaseret myndighedsbetjening, har universitetet pligt til at overholde denne aftale.

B. Universitetsloven giver mulighed for, at videnskabsministeren pålægger et universitet at udføre myndighedsopgaver mod betaling fra fagministeriet, såfremt universitet og fagministeriet ikke kan blive enige om en aftale, og såfremt der er tale om opgaver af væsentlig samfundsmæssig betydning. Bestemmelsen kan anvendes, hvis det vil være uforsvarligt, at disse opgaver ikke bliver udført, og hvis muligheden for at indgå en frivillig aftale må anses for udelukket.

Spørgsmål 210

Ministeren bedes oplyse, om det er korrekt, at embedsmænd arbejder med på såkaldt 'uafhængig forskningsbaseret rådgivning', når DMU skal udarbejde en myndighedsbetjening, fordi udkastet til en myndighedsrapport sendes til kommentering hos opdragsgiveren før offentliggørelsen?

Svar

Et fagministerium kan ikke kræve adgang til at rette i en rapport eller kræve indflydelse på forskningsresultatet eller de konklusioner, som drages på den baggrund. Et fagministerium kan heller ikke stille krav om eller på forhånd forpligte universitetet til at levere et bestemt resultat.

Der kan dog være saglige grunde til at gennemse en rapport før offentliggørelse, herunder for at sikre sig imod offentliggørelse af personfølsomme oplysninger.

Universitetet er forpligtet til at værne om forskningsfriheden og skal sikre, at der altid udøves en uafhængig, selvstændig og perspektivrig forskning, jf. også besvarelsen af spørgsmål 209. Forskningsfriheden er knyttet til universitetet og omfatter universitetets samlede virksomhed.

I forbindelse med udarbejdelsen af en rapport er der ikke noget, der forhindrer, at der er en dialog mellem det pågældende ministerium og universitet. Dette kan f.eks. være hensigtsmæssigt, når fagministeriet har en væsentlig viden om det område, som forskningen drejer sig om. Dette ændrer dog ikke ved det faktum, at et universitet skal kunne stå inde for forskningskvaliteten og de forskningsfaglige resultater og eventuelle anbefalinger.

Spørgsmål 211

Ministeren bedes oplyse, om det kan betegnes som 'uafhængig forskning' og 'uafhængig myndighedsrådgivning', når en rapport skal forhandles med ministerielle embedsmænd, hvis fremmeste opgave er at beskytte sin minister og sit ministerium før offentliggørelse?

Svar

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 208-210.

Spørgsmål 212

Ministeren bedes oplyse, hvad forskerne skal gøre, hvis de ministerielle embedsmænd ønsker ændringer af ikke-faglig, men af politisk karakter i rapporteringen?

Svar

Videnskabsministeriet har i samarbejde med universiteter og de ministerier, der aftager forskningsbaseret myndighedsbetjening fra universiteterne, udarbejdet vejledende retningslinier for aftaler om forskningsbaseret myndighedsbetjening. Retningslinierne kan findes på www.ubst.dk.

Det er heri beskrevet, at aftalerne skal indeholde klare retningslinier for forpligtelser og rettigheder i tilfælde af misligholdelse. Især fremhæves i retningslinierne, at der indsættes bestemmelser i aftalerne, som beskriver fora og procedurer for konfliktløsning, herunder medvirken af lederne for henholdsvis universitet og fagministerium.

Hvis en forsker oplever, at ministerielle embedsmænd ønsker ændringer af ikke-faglig, men af politisk karakter i en rapport, bør vedkommende kontakte sin overordnede, så denne kan foretage sig det fornødne i sagen.

Der henvises desuden til besvarelsen af spørgsmål 210.

Spørgsmål 213

Ministeren bedes oplyse, hvilket særligt værn en sektorforskningsinstitution og dets forskningsansatte har, så de kan hævde forskningens uafhængighed mod et politisk pres fra det ministerium, som betaler for at få udført myndighedsopgaver.

Svar

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 208-212.

Spørgsmål 214

Ministeren bedes oplyse, om det kan kaldes 'uafhængig forskning', når fx DMU har fået pålagt en myndighedsopgave og opdragsgiveren får oversendt udkast til forskningsrapporten til kommentar før offentliggørelse af rapporten?

Svar

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 208-213.

**Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling**

Side 4/4